

XII. évf. 5. szám
2022. május

Komárom-Esztergom megyei könyvtárszakmai folyóirat
(A Téka Téma utódja)

<http://kemlib.jamvk.hu>
<http://epa.oszk.hu/02700/02762>

Kiadja a József Attila Megyei és Városi Könyvtár
2800 Tatabánya, Fő tér 2. **Felelős kiadó** Mikolasek Zsófia igazgató
Felelős szerkesztő: Mikolasek Zsófia
Rovatvezetők: Fábián Ildikó, dr. Horváth Géza,
Márku Mónika, Mikolasek Zsófia, Suller Ildikó Tünde
Műszaki szerkesztés: Török Csaba
ISSN 2062-5782

T a r t a l o m

A stratégialkotás többszemponútú megközelítése – beszámoló - FEKETSNÉ KISVARGA ANITA.....	3
 Megyei körkép	6
Megérkezett az Utazó Parnasszus a Nyitott Rezervátumba - ifj. GYÜSZI LÁSZLÓ.....	6
Kalandozások Schäffer Erzsébettel - FÁBIÁN ILDIKÓ.....	7
A Fehér megzöldítése - NÁSZ JÁNOS.....	7
Áprilisi Olvasólámpa - NAGY EDIT.....	8
Padlórobotok a megyei könyvtárban - FÁBIÁN ILDIKÓ	9
Költészet napi előadóest és kiállítás-megnyitó a Népház úti fiókkönyvtárban - NAGY EDIT.....	9
A háromszázát a századikon! - NÁSZ JÁNOS	10
Kortárs magyar íróknak az Olvasólámpa fényében - NAGY EDIT	10
 KSZR körkép.....	12
„A legjobb embernek a magyar hazában” Táncsicsra emlékeztünk - BORBÉLY ILONA	12
 KITEKINTŐ	14
Zöldkönyvtári találkozó - KOTOGÁN MARIANN.....	14
Összezőldülés – Zöldkönyvtári találkozó Szekszárdon 2022. április 21-22. - NÁSZ JÁNOS	15
 GYEREKSAROK	17
Tavaszi szárnyán érkeztek a versek - GOLDSCHMIDT ÉVA	17
Egy póló új élete, avagy Ökoanyu testközelből a könyvtárban - KUN-KOVÁCS ERIKA.....	17
Izgalom a tetőfokon - Író-olvasó találkozó Wéber Anikóval - GERGINÉ KOLOK MELINDA.....	18
Madarak és fák napja a József Attila Megyei és Városi Könyvtárban BRUNNER BERNADETT	19
Ovisok találkoztak Vadadi Adriennel - GOLDSCHMIDT ÉVA.....	19
Héraklész – Héra dicsősége - DOMÁNYI ZSUZSANNA	20
 Helytörténet, honismeret	21
Széljegyzetek egy tanulmány margójára - IFJ. GYÜSZI LÁSZLÓ	21
Lábnymok a sárban – Könyvbemutatóval egybekötött író-olvasó találkozó - MÁRKU MÓNKA.....	23
 Könyvtári sajtófigyelés	25
2022. ÁPRILIS	25

A STRATÉGIALKOTÁS TÖBBSZEMPONTÚ MEGKÖZELÍTÉSE – BESZÁMOLÓ

FEKETSNÉ KISVARGA ANITA

2022. május 2-3. között került megrendezésre a József Attila Megyei és Városi Könyvtárban (JAMK) a *Könyvtári stratégiatervezés a megváltozott kultúrafogyasztás tükrében* című országos szakmai konferencia. Feltételezem, hogy nemcsak én, hanem a könyvtárszakma is nagy érdeklődéssel várta a tanácskozást, hiszen folytonosan változó világunkban jövőképet, missziót megfogalmazni talán nem olyan merész dolog, de a megvalósításhoz vezető utat kikövezni, támpontokat keresni, azaz stratégiát alkotni – ahogy ezt az utóbbi évek globális bizonytalanságai is bizonyították –, már nem olyan egyszerű feladat.

A 24 könyvtárból érkező 42 fős szakmai közönséget a konferencia első napján **Mikolasek Zsófia**, a JAMK igazgatója köszöntötte, majd Tatabánya Megyei Jogú Város polgármestere, **Szücsné Posztovics Ilona** nyitotta meg a tanácskozást. Polgármester asszony üdvözölte azt a törekvést, hogy a versenyszféra mellett a kulturális intézményekben is megjelent a stratégiaalkotás, melynek nagyon sok változásra, többek között az új kultúrafelhasználói szokásokra, a különböző generációs igények kiszolgálására, az elektronikus információszerezés elterjedésére kell reagálnia. Önmagának, mint fenntartónak a kulturális intézmények működését biztosító humán erőforrás támogatását fogalmazta meg feladatként, hiszen nem elég, hogy ezeknek az intézményeknek legyenek válaszaik a kihívásokra, meg is kell azokat valósítani, ami nem megy másfépp, csak a szakemberek megőrzésével, a pályakezdekők kulturális szférába való vonzásával.

Sajnos, **Szóllás Péter** és **Rostás Norbert** az Emberi Erőforrások Minisztériuma képviselőjeként egyéb irányú elfoglaltsága miatt nem tudott jelen lenni a tanácskozáson, így nem tudtuk meghallgatni, hogy milyen tendenciák várhatók a magyar kultúrpolitikában.

A konferencia első előadója **Ramháb Mária**, az Informatikai és Könyvtári Szövetség elnöke a 32 éves IKSZ stratégiáját mutatta be. A Szövetség célja röviden az „Együtt és hosszútávon” szlogennel határozható meg, ami azt jelenti, hogy a könyvtárak érdekképviselőt, a köztük lévő együttműködés szervezését és a szolgáltatásbővítést segítő forrásteremtést tekinti küldetésének. Kiemelt feladata pedig a kulturális örökség megőrzése, hozzáférhetővé tétele és a digitális kultúra terjesztése. Az IKSZ éves pillérei, a

rendszeresen és azonos időszakokban megvalósuló közgyűlések, az Internet Fiesta, a Kárpát-medencei könyvtárostalálkozó, az Országos Könyvtári Napok rendezvénysorozata és a 7 éve működő KönyvtárMozi. A mindehhez kapcsolódó tradíciók, a közös témák, a közös portálok, az együttes promóció és a közös siker nemcsak az IKSZ stratégiai gondolkodását tükrözik, hanem az általa nyújtott támogatással a könyvtárak szerepvállalását is erősítik a helyi kulturális életben, és hozzájárulnak a könyvtárak szolgáltatásbővítési törekvéseihez. Mindemellett az IKSZ aktív kapcsolatot ápol a hazai és a határon túli szakmai- és más civil szervezetekkel, a kulturális irányítással, a fenntartókkal. Ramháb Mária az IKSZ jövőjét abban látja, hogy a tradíciók megtartása mellett törekszik a szervezet erősítésére, új források felkutatására, folyamatos kommunikációra és a minőségfejlesztésre.

Ramháb Mária (Fotó: Hatvani István)

Barátné prof. dr. Hajdu Ágnes, egyetemi tanár (ELTE) az IFLA (International Federation of Library Associations) legújabb trendjeiről számolt be előadásában. Mint megtudtuk, az IFLA 2013 augusztusában foglalta össze először első trendriportját, melyet ötévente újítanak meg. A trendriportok célja a kulcsfontosságú területek megfogalmazása a világ könyvtárai számára. 2018-ban Párizsban dolgozták ki azt a stratégiát, mely 2019 és 2024 közötti időszakra jelöli ki a könyvtárak számára a globális utat. Eszerint a két legfontosabb feladat, melyet a könyvtáraknak meg kell oldani: az információhoz való egyetemes hozzáférés és a klasszikus könyvtári tevékenységek összekapcsolása a fenntarthatósággal. A stratégia négy témakörben fejti ki ezeket a feladatokat: a könyvtárak egységes hangjának megerősítése; a szakmai gyakorlat fejlesztése; a könyvtárak összekapcsolása és az IFLA szerve-

zetének erősítése. A legfrissebb trendriport összesen húsz témát fogalmaz meg, melyre reagálniuk kell a könyvtáraknak. Ezek közül az öt legfontosabb, hogy a virtuális tér lehetőségeiben továbbra is gondolkodniuk kell, a sokszínűséget komolyan kell venniük, oda kell figyelniük a környezeti hatásokra, az egész életen át tartó tanulás biztosítása továbbra is lényeges szempont kell legyen a könyvtárak szolgáltatásaiban, végezetül reagálniuk kell arra a problémára is, hogy az esélyegyenlőtlenségek várhatóan tovább mélyülnek a világban.

Dr. Fodor Péter főigazgató, a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár új, 2021-2027-re meghatározott stratégiáját mutatta be. Elsőként ismertette azokat a módszereket (SWOT, PEST-analízis) és dokumentumokat (EU-s programok, fővárosi önkormányzati programok, IFLA Trend Reports, ENSZ 2030 Agenda), melyekhez folyamodtak a stratégiaalkotást megelőzően. Fodor Péter előadásából azt is megtudhattuk, hogy milyen fő szempontokat vettek figyelembe a munka során, melynek eredményeképpen a jövőképet és a küldetésnyilatkozatot meg tudták fogalmazni. Budapest demográfiai-városszerkezeti változásaira is reagálva négy stratégiai célt állapítottak meg: korszerű, nyitott, befogadó, zöld könyvtár létrehozását; a digitális műveltség terjesztését; szolgáltatásfejlesztést; végezetül az erős, tanuló, reziliens közösségek támogatását. A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár 2018-ban már elnyerte a Minősített Könyvtár címet. 2023-ban újra megmérettetik magukat a minőségbiztosítás tekintetében.

A konferencia első napjának utolsó előadója **Dancs Szabolcs** volt, az Országos Széchényi Könyvtár Könyvtári Intézetének főtanácsosa, aki a jogvédett digitális tartalmak könyvtári szolgáltatásának új útjairól beszélt. Előadása első részében a szabványosítás és a szerzői jogi szabályozás legfontosabb fogalmait egyértelműsítette, majd a kereskedelmi forgalomban nem kapható, (OOC – Out of commerce) művek és az árva művek felhasználásának lehetőségeiről szólt. Bemutatta az EUIPO (European Union Intellectual Property Office) OOC-adatbázisát, majd az e-könyv kölcsönzés szabályozásának kérdéseiről ejtett néhány szót. Az előadásból azt is megtudhattuk, hogy a 2014-ben a Szellemi Tulajdon Világszervezete (WIPO) és az EU Marakesh-ben aláírt egy szerződést, melynek lényege, hogy a vak- és gyengénlátó olvasók számára is biztosítani kell a bővebb hozzáférhetőséget a megjelenő irodalmakhoz. S bár ehhez a szolgáltatásnyújtáshoz a könyvtárak is csatlakozhatnak, ezt sajnos, technikai és szabályozási tényezők akadályozzák.

kozhatnának, ezt sajnos, technikai és szabályozási tényezők akadályozzák.

A gazdag szakmai nap végén kollégánk, **Nász János** vezette végig a JAMK megújuló épületében az érdeklődő vidéki kollégákat.

Május 3-án **Mikolasek Zsófia**, a JAMK igazgatója volt az első előadó, aki a covid-járvány könyvtárhasználati szokásokra gyakorolt hatásait vizsgáló, országos felmérés eredményeiről számolt be. A vizsgálat három kérdésre kereste a választ. 1. Történt-e változás a könyvtárhasználati szokásokban a covid-járvány hatására? 2. Milyen irányú volt ez a változás? 3. Melyik réteg az, ahol a legnagyobb változás történt?

Mikolasek Zsófia (Fotó: Hatvani István)

A felmérés előzménye az a projekt volt, melynek keretében a tatabányai kulturális élettel kapcsolatban kérdezte az önkormányzat a városlakókat. Az 1046 fős minta elemzése során kiderült, hogy a járvány a már meglévő kultúrafogyasztási attitűdöket felerősítette. Tehát az, aki korábban látogatta a kulturális intézményeket, az a későbbiekben még inkább megtette ezt, és aki a járványt megelőzően is ritkább látogató volt, az a kulturális intézmények újranyitásokkor még kevésbé tartotta fontosnak, hogy betérjen valamegyikbe. Ami a könyvtárat illeti, a felmérésből kiderült, hogy a város harmadik leglátogatottabb kulturális intézménye vagyunk, különösen a 35-50 éves korosztály állította, hogy rendszeresen felkeresi a könyvtárat. A járvány után minden kulturális intézmény látogatottsága csökkent a városban, de a legkisebb mértékűről könyvtárunk esetében számolhatunk be, amit a járvány alatti folyamatos online-jelenléttel, a dokumentumszolgáltatás fenntartásával, és a járvány után megnyíló új épület iránti érdeklődéssel magyarázunk.

A József Attila Megyei és Városi Könyvtár saját vizsgálatának kérdőívét 2022. január 6. óta töltheti ki bárki az országból. A kérdőívet igye-

keztünk minden megyébe eljuttatni, de a megyék részvétele eltérő volt eddig a felmérésben, és nem tudjuk, hogy milyen típusú településen töltötték ki a kérdőívet, ami az eredményeket befolyásolja. Az előadáson bemutatott, sokoldalú elemzésből e cikkben csak a legfontosabb megállapításokat emelem ki. Vizsgált kérdéseinkre az eddig összegyűlt adatok alapján azt válaszolhatjuk, hogy a felmérésben résztvevők 38 %-a érzi úgy, hogy megváltoztak a könyvtárhasználati szokásai. A 30-54 évesek kevesebbet, a 14-17 évesek többet, az 55-65 évesek ugyanannyiszor látogatják a könyvtárat, mint a pandémia előtt, de ez utóbbi korosztály saját bevallása szerint más szolgáltatásokat vesz igénybe. A megkérdezettek 25 %-át tartja vissza a könyvtári programok látogatásától még napjainkban is a félelem a vírustól.

A felmérés eddigi adataiból az is kiderült, hogy a változások kétirányúak: a praktikus szolgáltatásokat inkább online vennék igénybe a könyvtárhasználók, (pl. online fizetés, beiratkozás, e-book kölcsönzés), a közösségi programokon viszont – különösen, ha azok művészi hatást nyújtanak –, a személyes jelenlétet preferálnák.

A nap második felében elméleti és gyakorlati ismereteket is szerezhettek a konferencia résztvevői **Dr. Kádi Anna** egyetemi tanár (ELT PPK) jóvoltából, aki a stratégiaalkotás új módszereivel ismertette meg a hallgatóságot. Előadásában azokra a kérdésekre irányította rá figyelmet, melyek a mai, gyorsan változó világban felmerülhetnek bennünk: szükség van-e egyáltalán stratégiára? Ha igen, annak milyen részletességűnek kellene lennie, milyen időtávra szóljon, mire fókuszáljunk, hogyan dolgozzuk ki?

Miért is kell feltennünk ezeket a rendhagyó kérdéseket? Mert – Gustavo Razettit idézve –, a 21. századi vezetés olyan, mint egy vadvízi evezés. Hiába a sok adatbázis, melyekből a jövő tendenciái kiolvashatók, a bizonytalanság folyamatosan kihívás elé fogja állítani a szervezeteket. Ezért az analízisre épülő vezetés mellett egyre nagyobb szerepet kap az intuíció. Razetti gondolatmenetét folytatva tehát ne küzdjünk a kiszámíthatatlan vadvízzel, hanem ússzunk az árral. Ez természetesen nem jelent tehetetlenséget, csak annak elfogadását, hogy a világ állandóan változik, amit meg kell figyelnünk, elemeznünk, értékelnünk kell, hiszen a káoszban is vannak mintázatok, de találjuk meg az intuitív vénánkat

is, kísérletezzünk, próbálkozzunk, gyakoroljunk és tanuljunk a hibáinkból. A stratégiaalkotásnak is hasonló szemléletűnek kell lennie. Szükség van helyzetelemzésre, a partnerek és az igények számbavételére, az alapvető képességeink feltérképezésére, a célok egyensúlyára, de inkább csak a fő irányokat határozzuk meg, ami felé szervezetünk haladni szeretne. Legyünk folyamatosan változó, tanuló közösség, amely állandóan figyel a kockázatokra és azok kezelésére.

Dr. Kádi Anna előadásában a stratégiaalkotás klasszikus folyamataira is kitért, és jó néhány elemzési módszert ajánlott a szervezetek külső- és belső környezetének megfigyeléséhez (SWOT-analízis, PEST-elemzés, Porter 5-tényezős modellje, portfólió-elemzés, McKinsey 8 S-modellje), valamint a versenyhelyzet elemzéséhez. Ez utóbbi témakörben egy nagyon friss stratégiájával is megismertette a hallgatóságot, a „kék vagy vörös óceán” módszerével, melynek lényege, hogy ha már sok a versenytárs egy területen, evezünk más vizekre, találjunk ki olyan szolgáltatást a fogyasztóinknak, amely egyedivé tesz bennünket a piacon. Egy másik módszer, a stake-holder elemzés segítségével meghatározhatjuk, hogy kikkel áll a szervezet kapcsolatban, mik az érdekcsoportjaink elvárásai, és mi hogyan felelünk ezeknek meg. Az általunk nyújtott értékek meghatározására a Design thinking módszert ajánlotta figyelmünkbe az előadó. Az prezentáció második felében megvalósuló gyakorlati feladataink is ehhez a témakörhöz kapcsolódtak. Három csoportot alkottunk, melyek közül az elsőnek empátia-térképet kellett készítenie azért, hogy megértsük, a könyvtárunkba betérő olvasó milyen érzetekkel, gondolatokkal, benyomásokkal érkezik hozzánk. A második csoport egy teoretikus könyvtár egyik értékét nevezte meg, és az ezt támogató tevékenységekhez gyűjtött ötleteket, amit egy gondolattérképen ábrázolt. A harmadik csoport asszociációs játékban vett részt: azt fogalmazta meg, milyen lenne a könyvtár, ha autó lenne. Ezek a módszerek nemcsak a problémamegoldás új útjainak megismerésében segítettek, de csapatépítő játéknak sem voltak rossz szaksz.

A tartalmas nap végén egy könnyű ebéddel és könyvtári idegenvezetéssel zárult a kétnapos szakmai konferencia, melynek megvalósulását az NKA támogatta.

Megérkezett az Utazó Parnasszus a Nyitott Rezervátumba

ifj. GYÜSZI LÁSZLÓ

2022. április 22-én került sor erre az eseményre a tatbányai József Attila Megyei és Városi Könyvtárban.

Miért is e furcsa cím? Egyrészt a Tisztelt Olvasó tudja, tudhatja, hogy immár rendszeresen a könyvtár ad helyet az Új Forrás című irodalmi, művészeti és társadalmi folyóirat aktuális számainak bemutatására. Miért is teszi mindezt? Talán kevesen tudják, hogy a Payer István által 1969-en alapított folyóirat „gazdája” mindig is a megyei könyvtár volt. Jelen főszerkesztője, Jász Attila pedig némi kitérő után úgy gondolta, hogy visszatér az „anyaintézményhez” a bemutatókkal.

A mindig jó hangulatú, időnként zenei aláfestéssel sorra kerülő rendezvények, bemutatók sorában most „vendégként” érkezett meg az Utazó Parnasszus. Pontosabban csak a Parnasszus, melynek alapító főszerkesztője, „tulajdonosa” Turczi István. Elhozta a hozzánk, a Nyitott Rezervátumba a folyóirat legújabb számát, melynek centrumában éppen Jász Attila van. Tőle közöl írásokat a lap, illetve egy hosszabb beszélgetést, interjút. E lappal tulajdonképpen debütált is Tatbányán ez a költészeti folyóirat. Bár a főszerkesztő ezer szállal kötődik a szomszéd városhoz, Tatához (itt született, ide járt gimnáziumba), melynek Díszpolgára is és ahol már számtalanszor volt vendég a Parnasszus is. De a szerző egyéb köteteinek bemutatóinak is otthont adott az ottani városi könyvtár. Talán érdemes azt is megemlíteni, hogy mindeddig az egyetlen és első Babér Koszorús Költője a megyénknek.

De nézzük a folyóiratokat! Elsőként az Új Forrást, azaz az UFót. A lap első részében a különös japán költészet, a haiku szerepel szép

számmal, majd folytatódik egyéb írásokkal, prózával, ismertetésekkel, kritikával. Kik a szerzők? A teljesség igénye nélkül: Dukay Barnabás, Györffy Ákos, Ferdinandy György, Villányi László, Papp Máté, Juhász Attila. Ez utóbbi három szerző neve a Parnasszusban is visszaköszön a Jász Attilával foglalkozó „centrumban”. Mindezek egyvelege, arányos közlései teszik teljes egészé az Új Forrás 2022. évi 4. számát, melynek címlapján Tarjáni Antal (tatbányai fotós) haigái láthatók.

És miről szól a Parnasszus? Első és nagyobb részében, minthogy már szó volt róla, azaz a centrumba Jász Attila szerepel. Mindjárt a 3. oldalon egy portré, melyen e cikk szerzője azonnal kiszúrta (a kép, azaz a kép alanya mögé nézve), hogy a régi könyvtárban történt szereplésén készült, és a szerzőségi adatokat (Világi Orsolya) is böngészve megerősödik a gyanú. Tőle ugyan csak egy vers szerepel az összeállításban, de a pályatársak, a barátok több művel, „riporttal”, esszével tisztelegnek Csendes Toll előtt. Sőt, egy megzenésített vers kottájával Krulik Zoltán is.

A bemutató esten a hangulatot éppen Krulik Zoltán és zenész barátai tették teljessé. Természetes, hogy nem maradhatott el Turczi István és Jász Attila beszélgetése, elemzése sem az összeállításról. Kezdve onnan, hogy mit szól az egészhez maga Jász Attila, mely írás, írások lepték meg, melyek, azok, amelyek valóban szívet melengetőek számára is. Persze a válasz nehéz, illetve egy ilyen színvonalas összeállításból nehéz is kiszűrni a legjobbakat, a legközelebb állókat. Éppen az ilyen elgondolkodtató kérdések és válaszok feloldására volt jó a zenei betét.

A jó hangulatú esten a mintegy 25-30 fős közönség jól szórakozott, képet kaphattak a mai magyar irodalom egy kis szeletéről is.

Az estét még a személyes beszélgetések tették teljesebbé.

És ahogy Turczi István védjegyévé vált szófordulattal fejezzem be én is:

„A vers legyen Veletek!”

Kalandozások Schäffer Erzsébettel

FÁBIÁN ILDIKÓ

A József Attila Megyei és Városi Könyvtár *Kávészón kedvenceivel* programsorozatának 2022. április 7-i délutánján a népszerű újságíró és szerző, **Schäffer Erzsébet** volt a vendégünk. Az író már 2011-ben is járt a tatabányai könyvtárban (erről a könyvekben írásos bizonyíték is van ☺), ezért kíváncsian vártam az újabb találkozást.

Schäffer Erzsébet (Fotó: Fábíán Ildikó)

A nagymamaként is igen aktív és kifogyhatatlan energiával bíró Erzsike, aki rendszeresen publikál még manapság is a *Nők Lapjában*, megkapó őszinteséggel beszélt élete meghatározó

pillanatairól. Kezdve az sorsdöntő/sorsfordító találkozásokról, - melyek lehetnek bár aprók, mint például egy kedves kalauz, aki saját készítésű nőnap ajándékot ad, mégis hozzátesznek valamit az ember lelkéhez, - egészen a legbelőbb titkokig. A többnyire vidám, de néha szomorú történetek betekintést engedtek egy tartalmas, kihívásokkal és sok szeretettel teli női lét mindennapjaiba. A családhoz és az „idegenekhez” fűződő hosszabb-rövidebb kapcsolatok megismerésével egy kis ízelítőt kaphattak a résztvevők a kalandokból és titkokból, amelyekben az írónőnek az évtizedek alatt része volt. Az előadás végére egy kicsit mi is a barátaivá váltunk Erzsébetnek, hiszen együtt nevtünk és sírtunk vele az elbeszéléseket hallgatva.

A rajongók ez alkalommal sem távoztak üres kézzel, hiszen a helyszínen megvásárolhatták a szerző könyveit, melyeket egyből dedikáltathattak is. A vonat indulására várva még a megyei könyvtár állományát is sikerült aláíratnunk az írónővel, aki nagyon élvezte rögtönzött túravezetésemet a megújult könyvtárban és nosztalgiával gondolt vissza a régi épületre.

Kívánunk Schäffer Erzsébetnek további jó egészséget és még számtalan cikket, novellát, könyvet, mellyel megörvendeztetheti olvasóit!

A Fehér megzöldítése

NÁSZ JÁNOS

Idén, 2022-ben április 19-én rendeztük meg az öko-estéink, környezettudatosító sorozatunk, 101. találkozóját. A már 2010 óta, havonta rendszeres jelenlétünk mostani jóvoltából, Nász János ökológiai szaktájékoztató, bevezetőjében foglalta össze a könyvtárunk tizenkét éves zöldkönyvtári tevékenységét. Öko-estéink megrendezése mellett, folyamatosan jelentkeztünk ökohírleveleinkkel, építettük az on-line öko-cikk sajtóbibliográfiánkat, szerveztünk öko-olvasótáborokat, és fogadtunk, szerveztünk rendezvényeket, foglalkozásokat. Az adatokkal alátámasztott, tanulmányok, ismertetők, cikkek, podcastok, tevékenységfajták felsorolása nem csak két papíroldalnyi információt töltött meg, hanem kivonata volt annak az a társadalom felé elkötelezett felelősségvállalásunknak, amelynek ikonikus és országszerte, de még a határunkon túl is elismert képviselője az intézményünk.

Az évfordulós köszöntő után, Fehér Enikő Krajcsirovits-művészeti ösztöndíjas fiatal költő, szerkesztő vette át szót és vezette fel az est további történéseit. Először is Ádám és Soma a Zöld Szigetek Egyesület két aktív tagja, az elmúlt harminc éves közösségi történetükből, eseményekkel, sztorikkal fűszerezve emlékeztek vissza arra, hogy gyermekkoruktól fogva a felnőtté válásig élményekkel gazdagon, hogyan tanultak meg felelősséget vállalni természetünkért és a közösségi létükben egymásért. Rendszeresen barlangásztak, gyalogtúrákat tettek, vízre szálltak csónakokkal, és a Radványiszigeten minden civilizációs komforttól mentesen önmagukra utalva táboroztak. Egy erős, saját mitológia létrehozásával, ahogy mondták, a természet volt az, amely segítette felderíteni a belső univerzumukat. Ezzel, a természettel való organikus együttműködésük alapján fedezték fel az a *Belső-szigetüket* amely rávezette őket arra, hogy

az egymásra utaltságuk és nappalokkal-estékkal való folyamatos párbeszédük során miképp lehet eljutni egy közös alkotásra, rendszerint évente visszatérni, táborvetni a léleknek is, de aztán tudni otthagyni mindezt. Egy retro brigádnaplókba rögzítették élményeiket, melyet kézzől-kézre közreadtak a hallgatóságnak.

Az est második részében Enikő verszöldítései, Afrodité Radisz zenei kíséretével tizenegyet kaptattunk meg és fogadhattunk örökbe. Időt utaztunk a megkövült egysejtű monológiától, Gáll István írói házáig, az erdei lányok balladáitól a Turulhoz, Szelim barlanghoz repültünk, majd hiányoznánk-e valakinek, ha nem mennénk haza, de ki válaszol erre. S talán a világ első női bordala is felzengett a baji

hegyek alól, amikor visszaérkeztünk a Zöld Szigetkörbe ahol, ahonnan megannyi inspiráció, ihlet született meg ahhoz, hogy versekké formálódjanak, álljanak össze a gondolatok és az érzések. Mondhatjuk bátran azt is, hogy a *Belső-sziget irodalmi öko-est* csak fizikai értelemben záródott le, de még tovább tart folyamatosan, meglehet kint a természetben, a tavaszi friss zöldbe öltözésben nyomot hagyva az időben.

Mindezek után könyvtárunk jubileumi emlékeztető ajándéktortját szétosztottuk egymás között, ahogy azt a mostani együttlétünkben is megkaptuk.

Áprilisi Olvasólámpa

NAGY EDIT

Tapasztalataim szerint az olvasók túlnyomó többségének a szép- és szórakoztató irodalom olvasása jelenti a kikapcsolódást. Persze azért ismerek olyanokat is, akik a bennük felmerülő kérdésekre, problémáikra keresik a választ, vagy érdeklődési körüknek megfelelő témában kutakodnak. Ők gyakran választanak maguknak olvasnivalót a könyvtár szakirodalmi részlegéből.

Áprilisi Olvasólámpánk központi témáját, kiindulópontját egy ilyen könyv adta.

Kiss Adél Eleonóra javaslatára az ismeretterjesztő irodalom egy nagyszerű kötetéről, Peter Wohlleben: A fák titkos élete című könyvéről beszélgettünk.

Fotó: Fink Noémi

A szerző életrajzának rövid ismertetése után az eddig magyarul megjelent kötetait soroltuk fel. Örültünk a hírnek, hogy hét könyvből könyvtárunkban hat meg is található.

Mindannyian egyetértettünk azzal, hogy meglepő az a mód, ahogy a neves német erdész, Peter Wohlleben által betekintést nyerhetünk a fák érzelmi életébe, kommunikációjuk mikéntjébe. Nem is gondoltuk volna, hogy a könyv főszereplői milyen érző és gondoskodó lények. Beszélgetésünk során kiderült, hogy annak ellenére, hogy tisztában vagyunk azzal a ténnyel, hogy a szerző szakmájának elismert képviselője, mégis, egy-egy megállapításáról szívesen megkérdeznénk őt, hogy milyen módon jutott az adott felismerésre. A mű, nem kétséges, fantasztikus utazás a fák és az erdők világába. Faggyasné Rózsika a szépirodalomból Wass Albert Mesék. Erdők könyve, Tavak könyve című művével állította párhuzamba.

Örömhírrrel fogadott minket egyik olvasóklubtagunk, Borka Zsuzsa, aki irodalmi pályázatával Jókai-díjat nyert. Mindenki szeretettel gratulált neki.

Ezután Hodossy Ildikó, Ifj. Bali Antalné és Englerth Miklósné könyv, film és kulturális ajánlója hangzott el:

Múzeum: Királyok és szentek – Az Árpádok kora c. kiállítás Székesfehérvár,

Könyv: Hyeonseo Lee, David John: A lány hét névvel – szökésem Észak-Koreából címmel, Susan Mallery: Mondj rám igent! és Susan Abulhawa: Hajnal a tiltott kertben

Film: Ameddig a lábam bírja c. háborús, történelmi film került terítékre.

Legközelebb május 11-én találkozunk. Tervezett témánk: Asszonyok, századok... Érdekessé-

Padlórobotok a megyei könyvtárban

FÁBIÁN ILDIKÓ

Török Csaba márciusi robotika előadásának úgymond előfutáraként érkezett hozzánk 2022. április 14-én **Dérmé Veresegyházy Erika**, aki bevezette a könyvtárosokat a padlórobotok világába.

Fotó: Fábíán Ildikó

Még 2020-ban Szomoron volt szerencsénk egy bemutatón részt venni, ahol kollégáimmal nemcsak megkedveltük, de megtanultuk használni is a **Bee-botokat** és **Blue-botokat**. KSZR támogatásból vásároltunk is a méhecskékből és katicákból 2-2 darabot, így a mostani tanfolyamon szinte mindenkinek jutott saját játszótárs.

Erika az alapoktól indulva elmagyarázta a jelenlévőknek a kódolás jelentőségét a mindennapjainkban (pl. mikor bekapcsoljuk a mosógépet,

gek a magyar nyelvhasználatban az Ómagyar Mária-siralomtól napjainkig. A komolynak ígérkező téma mellett természetesen mindig humorral és kulturális ajánlóval várjuk az érdeklődőket.

vagy várakozunk a közlekedési lámpa előtt), majd megismerkedtünk a robotok működésével is. Először papíron próbálgattuk a programozást, különböző kihívásokat teljesítve színezéssel, rajzolással. Majd élő szereplős játékkal folytattuk a felkészülést, végül pedig jöhetek a terepasztalok. Mi, a tapasztalt, érett felnőttek úgy élveztük a „munkát” és annyira elmerültünk egy-egy feladatsor pontos kidolgozásában, hogy még ebédelni is majdnem elfelejtettünk.

A délután a korábban hallottak „megemésztésével” és a **Code&Go robotegér** kipróbálásával telt, és megismerkedhettünk a **Scottie Go! társasjátékkal** is, amely egy olyan fejlesztő játék, ahol a puzzle elemeket és egy alkalmazást kell kombinálni, hogy segíthessünk az űrhajójával a Földre zuhant kis robotnak, Scottie-nak összeszedni a szétszóródott alkatrészeket. Az idő rövidsége miatt sajnos a kollégáknak nem sikerült végigvinni a küldetést, de talán majd a következő alkalommal bepótolhatják ezt is, hiszen 2022 júniusában visszavárjuk Erikát.

Költészet napi előadóest és kiállítás-megnyitó a Népház úti fiókkönyvtárban

NAGY EDIT

A magyar költészet napját 1964 óta ünnepeljük április 11-én, József Attila születésnapján. A JAMK Népház Úti Fiókkönyvtárban mi is ezen a napon tartottuk ünnepi megemlékezésünket.

Fotó: Nagy Edit

Meghívott vendégünk Horváth Péter lovasberényi festő és versmondó volt, aki előadóestjével elvarázsolta a közönséget. Az egyórányi idő hamar elszállt, az átéléssel elmondott versek sokakat megrikkattak.

Ide hallgass! - Versek Neked című műsorában **Karinthy Frigyes, József Attila, Nemes Nagy Ágnes, Illyés Gyula, Dsida Jenő, Örkény István, Gyóni Géza, Kosztolányi Dezső, Faludy György, Reményik Sándor és Fövényi Sándor** művei hangzottak el.

Néhányat - ilyeneket, mint **Dsida Jenő: Fázol, Pilinszky János: Így teltek napjaink, Závada Péter: Mész** - úgynevezett versvideó formájában élvezhettünk.

Horváth Péter évek óta résztvevője a Nemzeti VERSeny című országos szavalóversenynek és többször is bejutott annak döntőjébe. Szereplését bronz, ezüst és arany minősítéssel, legutóbb pedig különdíjjal jutalmazták.

Ezzel egy időben és ugyanott nyílt kiállítás előadónk realiztikus tájképeiből és felesége, Horváthné Elbert Mária mesekönyvbe illő bájos festményeiből. A tárlat május 13-ig látogatható a könyvtár nyitvatartási idejében.

A háromszázát a századikon!

NÁSZ JÁNOS

Nem számmisztikai értekezést rejt ismertetőnk címe, hanem azt, hogy egy sajátos könyvbemutatónak voltak a részesei azok, akik április 12-én megtisztelték a József Attila Megyei és Városi Könyvtár 100.! ökoestjét. Zolczer János, tv producer, író, tartalomfejlesztő, médiatulajdonos: *XX. század 100 év - 100 esemény – 100 film* című interaktív, az okostelefonokkal is QR-kóddal követhető, nézhető, műfajában modern ám még talán szokatlan könyvének ismertetése maradandó élmény volt azoknak, akik megtiszteltek bennünk jelenlétükkel. Hát micsoda évszázad volt, idézem: „a minden eddigénél gyorsabb fejlődés volt a jellemző és a minden eddigénél nagyobb pusztítás”. Az 1900-as párizsi világkiállítástól a két világháborún keresztül, a berlini falon át és a magyar 1956-os eseményeken túl Lady Dianáig, mintegy húszezer videokazettányi anyag gyűjtéséből válogatva 16 órányi filmanyag készült el, mintegy 10-10 perces bemutatóval az elmúlt század legfontosabb történelmi, politikai, gazdasági, tudományos és sport eredményeinek esszenciális ismertetésével. Beszélgetőtársának

Dr. Horváth Géza helytörténész kollégáknak a szerző elmondta azt is, hogy négy kontinens szakértői gyűjtötték össze a filmeket és átszámítva csaknem öt milliárd forintnyi költségvetéssel készült el a sorozat. Eddig a világ 60 országában mutatták be a dokumentumokat és 22 év óta az egyik német köztelevízió minden húsvét hétfőjén reggeltől-délutánig folyamatosan sugározza kronológikus sorrendben a filmeket. A történelmi adatokat, szereplőket az úgynevezett hibrid-könyvben követhetjük sorban egymás után magyar és angol nyelveken. A könyvnek az oktatásban való használatáról már folynak a tárgyalások az illetékesekkel és eleddig elég biztatóak a visszajelzések. Mindenesre a fentiekben írtak alapján reméljük, hogy nem fogjuk utálni a XXI. századot sem, hiszen elég közünk van hozzá. Olyanná lesz, amilyenre alakítjuk, ahogy tesszük, vagy nem tesszük saját és közös dolgainkat. A rendezvénysoroztunk centenáriumának megünneplését pedig az ismert események tükrében halkan visszafogottan egy másik alkalommal, egy öko-rendezvénnel tartjuk meg.

Kortárs magyar írók az Olvasólámpa fényében

NAGY EDIT

A könyvtár olvasóklubjának március 9-diki találkozóján a nőnap alkalmából a kortárs magyar női szerzőket helyeztük reflektorfénybe. A legismertebb magyar írók közül kiválasztottam 10-et – többek közt Bauer Barbarát, Borsa Brownt (=Szobonya Erzsébet), Fábíán Jankát, Fejős Évát, R. Kelényi Angelikát, Ugron Zsolnát stb.) akik tapasztalataim szerint a legismertebbek és legkedveltebbek közé sorolhatók - és munkásságuk rövid ismertetése, egy-egy művük megemlézése után átadtuk a szót meghívott vendégünknek, H. Gábor Erzsébet tatabányai író, költőnek, aki életéről, munkásságáról mesélt a résztvevőknek. A találkozó során vendégünk és Hodossy Ildikó előadóművész tolmácsolásában hallgathattunk meg néhányat a szerző művei közül. Elhangzott A Palika c. novella, A vén platán, A

kaktusz virága, Tavaszváró, Születésnapomra és a nők nevében, valamint a Tűzmadár című vers. Vendégünk édesanyja emlékére Ajándék anyámnak című versét is felolvasta.

Zsike – ahogy mindenki ismeri - Sarkadon született, de szüleivel és húgával még kisgyermek korában Tatabányára költözött. Azóta is itt él, és alkot. Kisdiák kora óta születnek versei, ír meséket, novellákat. Tehetségét tanára, az azóta híressé vált Kossuth-és József Attila-díjas prózaíró, költő Mezey Katalin fedezte fel. Zsike aktív korában banktisztviselőként dolgozott, miközben ezzel párhuzamosan újságíróként közel 25 évig írt a helyi megyei lapnak, és más országos magazinnak. Jelenleg nyugdíjas.

Versei, novellái antológiákban, több irodalmi honlapon vannak jelen és immáron szép számmal jelentek meg önálló kötetei is.

A magyarparnasszus.hu című honlapon olvasható 2013-as bemutatkozásában így vallott a költészetről: „*A versíráshoz mély alázat, tisztelet és ünnepi lélek kell, ettől lesz más, mint a hétköznapi beszéd*”

Ezt az erényét ismerte fel benne számos követője, rajongója. Gratuláltunk Zsike munkásságához, majd megköszöntük részvételét.

Búcsúzóul ötleteltünk, mi legyen az áprilisi témánk, végül úgy döntöttünk, hogy Kiss Adél Eleonóra javaslatára Peter Wohlleben A fák titkos élete című csodálatos ismeretterjesztő könyvéről fogunk beszélgetni.

**„A legjobb embernek a magyar hazában”
Táncsicsra emlékeztünk**

BORBÉLY ILONA

Táncsics Mihály születésnapját (április 21.) sokszor, sokféleképpen ünnepeltük. Idén áprilisban - születésének 223. évfordulóján - a Táncsics család leszármazottaival közösen emlékeztünk Budapesten.

A szülőfalut, Ácsteszer községet képviselve nyolc fős csoport utazott a fővárosba, hogy a Magyar Nemzeti Múzeum kertjében találkozzék a leszármazottakkal. Szívesen tettünk eleget a meghívásuknak. **Csányi Jánosné**, valamint testvére **Toldi Miklósné** (Táncsics Mihály ükunokái) a családtagokkal együtt fogadtak bennünket, és örömmel üdvözölhettük **Stancsics Erzsébetet** is (Stancsics János ükunokája).

A múzeumkerti kellemes tavaszi napsütésben Táncsics Mihályra emlékeztünk, az ő szellemi és tárgyi örökségéről beszélgettünk. A vecsési Csányi Jánosnének, Nellinek régi vágya volt, hogy a Táncsics Mihály és felesége örökségéből fennmaradt relikviákból kiállítás nyíljon. Két év után most ez megvalósult, a Magyar Nemzeti Múzeum egyik nagyobb könyvtártermében fogadtak mindannyiunkat. Gál Vilmos, a múzeum történeti tárának igazgató-helyettese örömmel nyitotta meg az eseményt. Megtudtuk tőle, hogy ilyen kéréssel - a múzeum különböző helyiségeiben őrzött relikviák összegyűjtésével és kiállításával – még egy család sem fordult hozzájuk. Táncsics - kiállítás utoljára 30 évvel ezelőtt volt.

Csányi Jánosné elmondta, hogy **Buza Péter** „A sajtószabadság örének nemzetsége” című írásában (2019) remekül ismerteti a család történetét, benne családi fotókkal, és ott olvasható **Seidel Teréz** végrendelete (1898) is. Örököse unokája, **Csorba Ida** lett.

1960-ban védetté nyilvánítottak tárgyakat az örökségből, majd a család 1975 márciusában is adományozott a múzeum számára (Magyar Munkásmozgalmi Múzeum).

Az alkalmilag készült kiállításon tárgyi emlékekkel, könyvekkel, képekkel és levelekkel, a kort is jól dokumentáló iratokkal vártak minket.

Táncsics Mihály ükunokái
Fotó forrása: Csányi Jánosné

A családi hagyomány szerint **Barabás Miklós** alkotása a kevesek által ismert olajfestmény, **Táncsics Eszter** (Táncsics egyetlen életben maradt gyermeke) portréja. A kép érdekessége a jobb karon látható női karkötő. Egy dukátból és öt darab ezüst hatkrajcárosból készült. A dukát 1848-ból való, a krajcárok 1849-es pénzdarabok. Az ékszer – a leszármazottak elmondása alapján – a család közeli ismerősétől, **Deák Ferenc**től származik.

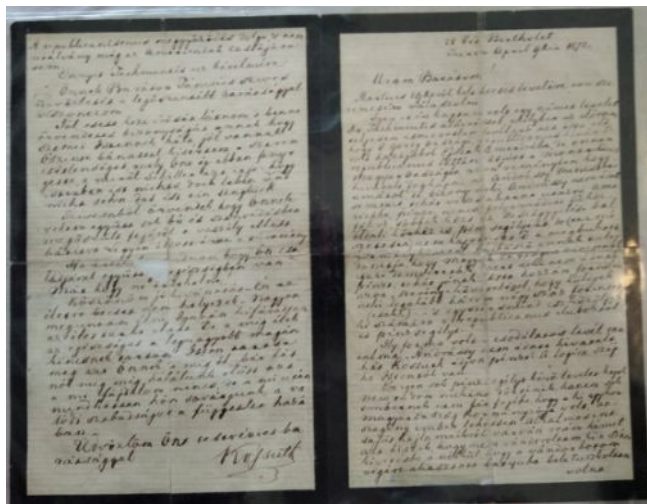
Az ácsteszeri Táncsics Mihály Emlékmúzeum kiállításán is megtekinthető litográfiákon és grafikán kívül egy kevésbé ismert rajz is előkerült. **Csorba Géza** készítette, Táncsics Mihály ceglédi lakását ábrázolja.

Ott volt a többi megsárgult írás között az a levél is, melyet **Kossuth Lajos** írt szépen és gondosan Táncsics Mihálynak. (Turin, 1872. április 9.) Befejező soraiban így búcsúzik:

„Köszönöm jókívánatát. – Én az életre becset nem helyezek. – Nagyon meguntam élni. Igazán kifáradtam az élet terhe alatt. De amíg élek az egészséget a legnagyobb magánkincsnek tartom. Isten tartsa meg azt Önnek amíg él, bár látnók meg még halálunk előtt azt, ami fájdalom, nincs, de ami után mindketten hön sóvárgunk; a valódi szabadságot a független hazában.

**Üdvözlöm Önt testvéries barátsággal
Kossuth”**

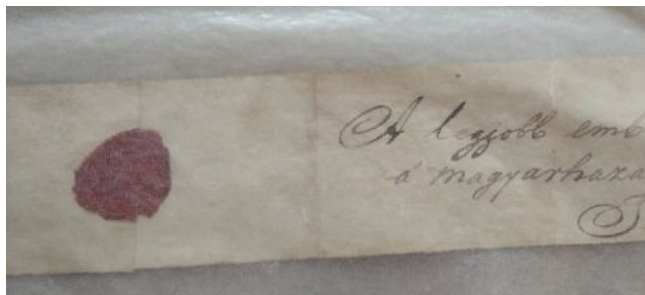
A levél gyászkeretes levélpapírra készült. Így gyászolta Kossuth 1848-at...

Kossuth Lajos levele Táncsics Mihályhoz
Fotó: Borbély Ilona

A kiállításon áhitattal böngészgettünk. Természetesen nem lehetett a tárgyakhoz és dokumentumokhoz hozzányúlni, de a múzeumtól és a családtól ígéretet kaptunk az ácseszéri könyvtár, hogy a digitalizált dokumentumokat, képeket elküldik. Így majd Ácseszéren is olvasható és megtekinthető lesz a megmaradt Táncsics-örökség.

Most álljon itt Táncsicsra emlékezve és nagyságát, jelentőségét is mutatva egy neki címzett levél felirata.

Fotó: Borbély Ilona

Ajánlott levél címzése:

„ Tekintetes Táncsics Mihály országos képviselő urnak, kitünő tisztelettel”

A szalagon: „A legjobb embernek a magyarhazában.”

A Magyar Nemzeti Múzeumból a Fiumei úti sírkertbe mentünk, felkerestük Táncsics Mihály sírját. Ott „Ácseszér lakói nevében” szalagfelirattal **Vuts Norbert** polgármester és **Pasicsnyuk Zoltán** képviselők koszorút helyeztek el, a kis csoport többi tagja pedig mécsest gyújtott falunk szülöttére emlékezve.

Táncsics síremlékét 1898-ban avatták fel, ezen részt vett özvegy **Táncsics Mihályné** is. A síron elhelyezett Táncsics-mellszobor alkotója **Andrejka József**, az a szobrászművész, aki az ácseszéri Táncsics-szobrot készítette.

Táncsics olyan szép platánfasor mellett nyugszik, mint amilyenre az ácseszéri szobra tekint.

Fotó: Stancsics Erzsébet

Zöldkönyvtári találkozó

2022. 04. 21-22. között kétnapos Zöldkönyvtári találkozó zajlott az Illyés Gyula Megyei Könyvtár és a Europe Direct - Tolna szervezésében. A kétnapos esemény nyitóaktusaként az IFLA Környezet, Fenntarthatóság és Könyvtárak szekció (ENSULIB) képviselőjében Petra Hauke köszöntötte a résztvevőket, és kiemelte a további együttműködés fontosságát. Vendégeink, a hazai zöld, illetve ún. zöldülő könyvtárak képviselői, a könyvtári zöldítési folyamatok társadalmisításáról és a pályázati tapasztalatokról beszéltek. A délután az együttműködés további lehetséges kereteiről, a hálózatosodás útjairól és előnyeiről, a zöld könyvtárakra váró szakmai feladatokról szólt. Másnap a PTE – KPVK nagyelőadótermében tartott előadások fókuszában a zöldkönyvtárak szerepe és a fenntarthatóság állt. A több mint ötven fő részvételével zajlott konferenciára az ország számos pontjáról érkeztek érdeklődők. Elsőként Barátné Prof. Dr. Hajdu Ágnes, az IFLA Európai Bizottságának tagja, a Magyar Könyvtárosok Egyesületének elnöke a Zöldkönyvtári elvek és a fenntarthatóság. Épületek, szolgáltatások és menedzsment című előadásában felvázolta a zöldkönyvtári mozgalom nemzetközi hátterét, magyarországi eredményeit és fejlődésének távlatait. Tóth Gabriella Zöld innovációk a Gödöllői Városi Könyvtárban c. prezentációjában bemutatta, hogy mennyire fontos a fenntartói stratégiához kapcsolódni, a változó olvasói igényekhez alakítani a könyvtári tereket, illetve azt, hogy elengedhetetlen a könyvtárosok önképzése. Szépvölgyi Katalin, annak az Óbudai Platánkönyvtár Ezüsthelyi Fiókkönyvtárának vezetője, amely 2020-ban elnyerte az IFLA Zöld Könyvtár Díját. A Könyvtár a kertben, kert a könyvtárban - zöld mindennapok az Ezüsthelyi Könyvtárban c. előadásában bemutatta a fenntartó közösség erejét, ami még a COVID-hoz hasonló válságokon is túllendítette a könyvtárat. Ezüsthely arra is példa, hogy nem kell nagy létszámú apparátus ahhoz, hogy komplex projektet valósítson meg egy könyvtár. Nász János, a 2018-ban IFLA Zöld Könyvtár Díjat nyert tatabányai József Attila Városi és Megyei Könyvtár főkönyvtárosa azt mutatta meg A megújult zöld-

könyvtár. Zöld innovációk közkönyvtári környezetben c. előadásában, hogy a díj elnyeréséhez nem feltétlenül szükséges a zöld épület, ami viszont elengedhetetlen, az az elhivatottság, a holisztikus szemlélet, a kitartó gyakorlat. Tatabányán az új épületben teljesedik ki mindez. Turcsics Annamária, a PTE Egyetemi Könyvtár gyűjteményszervezési osztályának vezetője Szemléletváltás a PTE Egyetemi Könyvtárban c. prezentációjában azt emelte ki, hogy egy olyan komplex és bonyolult integrációban, mint amit az egyetem számos kara és intézete jelent, milyen nehéz végigvinni a következetes szemléletváltás folyamatát. Az a gyakorlat, amik a pécsiek egy ilyen közegben föl tudnak mutatni, inspiratív módon hathat a közkönyvtárak működésére is. Virág Barnabás, a Bács-Kiskun Megyei Katona József Könyvtár igazgatóhelyettese Lépésről lépésre a zöldkönyvtárrá válás rögzös útján c. előadásában arra hozott példát, hogy a még oly sikeres évtizedes gyakorlatot is rendszeresen meg kell újítani. Az a széles kapcsolati háló, ami az elmúlt évtizedekben kialakult a kecskeméti könyvtár körül, biztos alapot jelent erre a megújulásra. A kétnapos találkozót Liebhauser János, a Tolna Megyei Illyés Gyula Könyvtár igazgatója zárta Zöld szemlélet és fenntarthatósági gondolat a könyvtári gyakorlatban című bemutatójával. Kiemelte azokat az inspiratív lépcsőket, amiket a magyarországi zöldkönyvtárak gyakorlatának megismerése jelentett, és egyben hitet tett a zöldkönyvtári mozgalom hálózatos együttműködése mellett, és reményét fejezte ki, hogy ennek a konferenciának jövőre is lesz folytatása. A Szekszárdi workshop és konferencia két napját az a közös felelősségtudat hatotta át, miszerint az ökológiai válságra az emberiségnek kulturális választ kell adnia. Ezért a zöldkönyvtárrá válás kényszer, de egyben lehetőség is minden könyvtár számára. Ezt a lehetőséget a világ könyvtárosai (IFLA) felismerték, hiszen a könyvtárak együttműködése olyan közintézményi hálózat, ami képes az ökotudatos gondolkodás terjesztésére, elmélyítésére. Mindezt a könyvtárak saját gyakorlatának kell hitelesítenie. Ez a gondolat a zöldkönyvtári mozgalom alapja.

Kotogán Mariann

Tolna Megyei Illyés Gyula Könyvtár
osztályvezető

Összezőldülés – Zöldkönyvtári találkozó Szekszárdon 2022. április 21-22.

NÁSZ JÁNOS

ATolna Megyei Illyés Gyula Könyvtár meghívására, ideális környezetben, Barátné Prof. Dr. Hajdú Ágnes megtisztelő jelenlétével és részvételével kétnapos zöldkönyvtári workshopon és szakmai konferencián vehettünk részt, öt másik könyvtár képviselőjével együtt.

Az első szűk körű szakmai napon, Liebhauser János igazgató a házigazda nevében, szervezőként, vitavezetőként a korábban elküldött *Együttműködési szerződés* tartalmi megvitatására invitált bennünk, amely alapján a hazai zöldkönyvtári szolgáltatásaink megismerését, tapasztalatainak megosztását hivatott felderíteni egymás között a fejlesztéseink érdekében.

Ennek a dokumentumban foglaltaknak igazából az a célja, részleteiben idézem, mint egy „zöldkönyvtári hálózat kialakítása, a környezetvédelem, a kultúra, az oktatás, a tudomány népszerűsítése valamint az állampolgári elhivatottság előremozdítása”. Benne foglaltatik még többek között az együttműködés számos részletein túl a kölcsönös tájékoztatás, a jó tapasztalatok megosztása, és a közös programok megvalósítása. A számos véleményből, hozzászólásból, ötletekből és az eddig elért eredményekből kikövetkeztethető volt az, hogy a hazai könyvtárhálózat az egyetlen olyan közös kulturális platform, szervezet, amely a leghatékonyabban tud mozgósítani, tudatosítani alapvető társadalmi célok elérésére, amely a legkisebb településektől a nemzeti könyvtárakig képes lehet a sajátos szakmai eszközeikkel, sőt azon túl is a környezettudatosítás, környezeti nevelés egyik élharcosává válni. A workshop meglepetéseként Petra Hauke* az IFLA nevében video üzenettel köszöntötte a találkozóinkat. A beszélgetések öszszegzéseként kicsit büszkén értékelhettük azt, hogy nincs még egy olyan ország, amely egymás

utáni három évben Nemzetközi Zöldkönyvtári Elismerésben részesült volna.

A konferencia napját Barátné Prof. Dr. Hajdú Ágnes prezentációja nyitotta meg, aki nemzetközi kitekintéssel kísérté végig az ENSZ új globális fejlődési programjától, az IFLA 2016-2021 közötti fenntarthatósági stratégiáján keresztül a 2030-as Agenda elkészítéséig tartó zöldkönyvtári elvek és fenntarthatóság témakörének vizsgálatát. A fenntarthatóság értelmezésébe bele tartozik a folyamatos könyvtári tevékenység az emberiség jólétének megalapozásában, amely nem csak gazdasági és filozófiai szempont, hanem innovációs, nevelési és kulturális is. Mindezekben a segítő kapcsolat kell, hogy legyen a fő motivációs elem. Utalt arra, hogy a *10 ok a környezeti fenntarthatóságra a nyilvános könyvtárakban* dokumentum másokkal egyetemben elérhető a Magyar Könyvtárosok Egyesületének honlapján.

Az ezt követő bemutatókat, a további meghívott könyvtárak prezentációi folytatták: Tóth Gabriella Gödöllőről a zöld innovációk a zöld városban, zöld könyvtárban összefüggéseit és lehetőségeit taglalta, az IFLA-díjas Óbudai Ezüsthelyi Könyvtár vezetője, Szépvölgyi Katalin a *Könyvtár a kertben, kert a könyvtárban* című kiselőadása a működésük számos részterületéről, hozott működő, jó és helyi példákat, Nász János a tatabányai József Attila Megyei és Városi Könyvtár ökológiai szakreferense a megújuló Tudásközpont potenciáljait mutatta be a tizenkét éves könyvtárzöldítő tevékenységük, tapasztalatainak interpretálásával, míg Turcsics Annamária a Pécsi Tudományegyetem könyvtárának szemléletváltását vette fókuszba.

Nász János prezentációja

A Kecskeméti Katona József Megyei és Városi Könyvtárat Virág Barnabás igazgatóhelyettes képviselte, aki lépésről lépésre vezette el a hallgatóságát az intézményük zöldkönyvtárrá válás rögzös útján keresztül. Végül, de nem utolsó

sorban Szekszárd képviselőjében Liebhauser János igazgató gondolatai következtek a fenntarthatósági szempontok könyvtári gyakorlattá ötvözése tekintetében. Nem elhanyagolható az a tény, hogy Szekszárdon nem sokára felépül egy új Tudásközpont és találkozik azzal a helyi akarral, hogy a város egy zöldkönyvtárral gyarapodjon. Ezért is jött létre többek között ez a konferencia és találkozó. Igazgató úr a búcsúzóul kiemelte, hogy a tatabányai zöldkönyvtári magvetés jó táptalajra került, hiszen az elmúlt években számos könyvtár is elkötelezett lépéseket tett a zöldkönyvtárrá válás felé. A résztvevő könyvtárak képviselői megállapodtak abban, hogy e jó példa alapján, rendszeresen találkozzanak ebben a formában is, és a következő konferencia helyszínéül a tatabányai, József Attila Megyei és Városi Könyvtárat javasolták.

Köszönet a házigazda könyvtáron túl a Nemzeti Kulturális Alap és az Europa Direct Tolna támogatásáért, hogy ez a találkozó létrejöhessen..

Zöldkönyvtárosok csoportkép
Fotók: Kovács Norbert

Tavaszi szárnyán érkeztek a versek

GOLDSCHMIDT ÉVA

Két év online szavazás után végre személyes jelenléttel rendezhette meg hagyományos szavazóversenyét a Móricz Zsigmond Városi Könyvtár Gyermekkönyvtára 2022. május 11-én. A Madarak és Fák Napja alkalmából tartott rendezvényen nemcsak tatai, hanem a környékbeli települések diákjai is részt vettek.

A megmérettetés két korcsoportban párhuzamosan zajlott. Az 1-2. osztályosoknál Oszkóné Kálmán Ildikó nyugdíjas pedagógus és Szabó

Szerafina nyugdíjas könyvtáros várta a szavazókat, míg a 3-4. osztályosoknál Sziijné Mokánszki Natália óvodavezető és Rigó Balázs alpolgármester úr alkotta a zsűrit. A gyermekek Aranyosi Ervintől vagy Zelk Zoltántól választottak olyan verset, amelyben fa vagy madár szerepel. Több diáknak nyerte el tetszését a Kinyílt a hóvirág és az Anyu, végy egy hegyet nekem! című költemények. Hallottunk a nyarat kereső kispatakról és az adakozó varjúról, valamint a három nyúlról is verses történetet. A díjátadóig a résztvevők a kihelyezett finomságokból ehettek és megkönnyebbülve olthatták szomjukat. A zsűrinek nehéz dolga akadt az eredményhirdetés előtt, de végül sikerült dönteniük. A kisebbeknél Szabó Szerafina, a nagyobbaknál Rigó Balázs értékelte a látottakat, hallottakat, majd adott jótanácsokat a gyermekeknek. A könyvjutalomnak valamennyi helyezett örült, és boldogan fényképezkedtek a kapott emléklapokkal, oklevelekkel, könyvekkel.

Eredmény:1-2. osztály:

1. Frikton Máté (2. oszt.)
 2. Sódli Ádám Zalán (1. oszt.)
 3. Belinszki Hanna (2. oszt.)
- Különdíj: Lang Réka (1. oszt.)

3-4. osztály:

1. Nagy Szonja (4. oszt.)
 2. Horváth Orsolya (3. oszt.)
 3. Szakály Attila Vajk (3. oszt.)
- Különdíj: Risóczki Petra (4. oszt.)

Egy póló új élete, avagy Ökoanyu testközelből a könyvtárban

KUN-KOVÁCS ERIKA

2022. április 13-án ismét egy a környezetvédelem iránt érdeklődő, fogékony gyerekcsapat foglalta el a Móricz Zsigmond Városi Könyvtár olvasótermét.

Egy újabb könyvtári ökodélelőtre került sor, melyen ezúttal is a környezetettudatos életmódra, azon belül az újrahasznosítás fontosságára és

lehetőségeire igyekeztünk színesen-érdekesen felhívni a felnövekvő generáció figyelmét.

A Mesefigurákkal a környezetért programozat soron következő alkalmán a téma országosan ismert, népszerű szakértőjétől Nagy Rékától, azaz Ökoanyutól kaphattak szuper újrafelhasználási tippeket a jelenlévő Talentum Angol-Magyar

Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola 4. osztályos tanulói.

Fotó: Dollmayer Beáta

A foglalkozás elején a kíváncsi alsósok megtudhatták, hogy irdatlan mennyiségű (kb. 2700 liter) víz szükséges egy darab póló elkészítéséhez, valamint betekintést nyerhettek, hogy lesz a gyapotból a fastfashion üzletek polcaira kerülő ruhadarab. Ökoanyu rögtön a megoldást is tálcán kínálta a döbbenetes infomációk után, így kide-

rült miért kellett mindenkinek magával hoznia egy használt, régebbi, kidobásra ítélt rövidujjú ruhadarabot. Csupán egy olló kell hozzá ugyanis, hogy a kiselejtezett holmikból szuper bevásárlótáskák legyenek. A gyerekek büszkén mutogatták egymásnak az elkészült textil ökoszatyrokat, és rögtön fel is avatták őket. A póloszatyrokba a rendezvény után a Gyermekkönyvtárban kikölcsönzött könyvek kerültek, többek között Nagy Réka gyerekeknek szóló könyvei.

Boldogan tapasztaltuk, hogy a résztvevők ezúttal is új tudással és élményekkel gazdagodva hagyták el a könyvtárat.

Külön örömünkre szolgál, hogy az ökosorozatunkra egy országos rádió is felfigyelt. A Mesefigurákkal a környezetért 4. – Ökoanyu című rendezvényünkről készült összeállítás a Kossuth Rádió Hajnal-táj adásába került bele.

A program a TOP-7.1.1-16-HESZA-2021-02216 azonosítószámú, "Tatai kanapé" című projekt keretében valósult meg.

Izgalmak a tetőfokon - Író-olvasó találkozó **Wéber Anikóval** GERGINÉ KOLOK MELINDA

2022. május 11-én **Wéber Anikó**, a népszerű gyermekregény író volt a vendégünk. Az érdekesnek ígérkező író-olvasó találkozóra az Óvárosi Általános Iskola 5. osztályos diákjai látogattak el hozzánk a József Attila Megyei és Városi Könyvtárba. A fiatal, gyermeklelket jól ismerő író nagy szeretettel és örömmel kezdte meg az *Örökszerda* című legújabb regényének bemutatóját. A bevezetőben azt boncolgatta, hogyan is születik egy könyv - nem titkolt segítő szándékkal az esetleges leendő írópalánták számára. Attól kezdve, hogy honnan érdemes ötletet meríteni, egészen a kiadóval való együttműködésig végig vezette az érdeklődő közönséget az alkotó munka fázisain, kitérve arra is, hogy egy könyv megjelenését mindig komoly csapatmunka előzi meg. Ezután tért rá a regény bemutatására.

Megtudtuk, hogy a történetet a járványhelyzet miatti elszigeteltség érzése ihlette. Mindannyian másképp, sőt sokan időszakonként is változóan éltük meg ezt az új helyzetet. Mint akkor, sokan éreztük úgy, hogy megállt az idő – így indul a regény is. Folyamatosan ismétlődik a szerda és sosem jön el a csütörtök. Igen ám, de ezt a tényt, csak két kiskamasz, Dávid és Réka érzékeli csupán. Ők ezen a szerdán épp nincsenek az iskolában, elszigeteltség érzésük nőttön nő. A két eltérő élethelyzetben lévő gyermek ezt a magányos időszakot teljesen másképp éli meg, egészen addig, míg egyszer csak találkoznak, és elkezdik

közösen megoldani a rejtélyt. Mi lehet az oka az állandóan visszatérő napnak? Rá is jönnek sikeresen, hogy valójában éppen Réka állította meg – tudat alatt - az időt azért, hogy Dávidot megvédje.

A kerettörténet vázolása közben, időnként kérdéseket tett fel a szerző a diákoknak: Miért lehet valaki magányos? Van-e különbség a magány és az egyedüllét között? Hogyan élték meg ők a karantén időszakát? Ezután a könyvből pár lényeges, rövid részletet felolvasva megkérte a gyerekeket, hogy segítsenek a nyomozásban. Mit gondolnak, vajon kinek és miért állhatott szándékában ártani Dávidnak? A közönség azonnal lázas elmélkedésbe kezdett. Vajon ki lehet a tettes? A felcsigázott tanulók sorban szólaltak fel különböző, jobbnál jobb ötletekkel, gondolatokkal. Szinte egymás szavába vágva próbálták megoldani a rejtélyt. Természetesen - és nagyon

okosan - Wéber Anikó nem árulta el a megoldást, csak annyit, hogy bizony a helyes válasz is elhangzott, de hogy ki részéről...? Az titok maradt! A könyv iránti érdeklődés nagyjából egy óra alatt óriásira nőtt! A továbbiakban biztosan sok olvasónk fogja keresni ezt az érdekfeszítő,

Madarak és fák napja a József Attila Megyei és Városi Könyvtárban

BRUNNER BERNADETT

2022. május 9-én könyvtárunk vendége volt dr. Hajdu Zsanett. A Madarak és fák napja alkalmából meghívott biológus és gyógynövény-szakértő

Az erdők titkos világa címmel tartott interaktív előadást a hallgatóságnak. A programra két tatabányai iskolából 45 alsó tagozatos gyerek látogatott el, akik bepillantást nyerhettek az erdő számunkra oly sokáig rejtett titkaiba.

Ovisok találkoztak Vadadi Adriennel

GOLDSCHMIDT ÉVA

Vadadi Adrienn gyermekkönyv-szerzőt köszöntöttük könyvtárunkban 2022. április 8-án, aki játékos foglalkozásával a legkisebbeket örvendeztette meg. Az író másodjára járt nálunk, emlékeztetésben még élénken éltek az öt évvel ezelőtti találkozó emlékei.

A lelkes közönség a Bartók Béla Óvoda nagycsoportosai voltak, akik hamarosan iskolá-

izgalmas, gyerekeknek íródott krimit, itt a gyerekkönyvtárban is. Mi, gyerekkönyvtárosok pedig alig várjuk már, hogy megérkezzen hozzánk Wéber Anikó új könyve, és örömet szerezhessünk vele a könyvmolyoknak.

Az előadást a személyes élményeken alapuló, saját fotókkal illusztrált beszámoló tette igazán izgalmassá.

Megtudtuk többek között, hogy minden fának van személyisége, mindegyikkel másról tudunk kommunikálni, hogy hogyan képesek az erdők gyógyítani.

Hallottuk, hogyan ismerik fel a fák azt, hogy milyen rovar mászik rajtuk, és hogyan hívják segítségül az adott kártevőt elpusztító madarakat.

Megismertük, hogy a fák sebeinek gyógyításában milyen szerepet tölt be a gyanta, és hogyan nyerünk ki belőle illóolajokat különböző betegségek kezelésére.

A gyerekek megpróbálták megbecsülni a fotókon szereplő fák korát, majd kérdéseket tettek fel nekik az „arcuk”, személyiségük alapján.

Az előadás végén különböző illóolajokat próbálhattunk ki, miközben szó esett arról is, mi mindenre használjuk azokat.

sok lesznek. Vajon örökké óvodások maradnak? Adrienn Örökké óvodás maradok című könyvét többen ismerték a csoportban, de a szerző tolmácsolásában még nem hallottak belőle részletet.

Azért tekinthetjük különlegesnek az ilyen találkozót, mert óriási öröm a gyermekeknek, hogy találkozhatnak azzal a személlyel, aki al-

kotta kedvenc történeteiket. A foglalkozást tarkították a mondókázások, képzeletben sütöttek, teregettek a gyermekek, és mint a mesében a varázslat sem maradhatott el. Írónk elvarázsolta a gyerkőcöket, akik ennek megfelelően mozgással, hangokkal utánozták házi kedvenceiket. Az óvónénik azonban a gyermekeket várták haza másod-

dik otthonukba, tehát a visszaváltozás örömeivel indulhattak útnak a kicsik.

Adriennek több ovisoknak szóló könyve megjelent az utóbbi években, boldogan dedikálta is a könyvtári példányokat. Jelenleg a Kockacukor Lovassuli című sorozat újabb részén dolgozik, amely már a harmadik a sorban.

Héraklész – Héra dicsősége

DOMÁNYI ZSUZSANNA

Tasnádi István neve ismerősen cseng a tatai gyerekkönyvtár kamasz olvasói körében, hiszen az *Időfutár* című regénysorozat a legnépszerűbb könyvek közé tartozik. Tavaly ősszel újabb tiniknek szóló kötettel jelentkezett a szerző, melynek címe Helló, Héraklész! Ez adta aktualitását, hogy 2022. május 4-én vendégül hívjuk a drámaíró, rendezőt, gyerekkönyvíró.

Fotó: Goldschmidt Éva

A Kőköti Általános Iskolából ötödikes, a Vaszary János Általános Iskolából negyedikes osztály érkezett a találkozóra. A program elején a mai kor hőseiről beszélgettünk a gyerekekkel, akiket képregényekből, filmekből ismernek: pl. Pókember, Vasember, Thor, Marvel figurák. A görög mondavilág legismertebb alakja, Héraklész áll Tasnádi István történetének középpontjában, aki Zeusz balkézzel született fia. A főisten felesége, Héra ármánykodásának hatására Héraklésznek tizenkét próbatételt kell kiállnia, hogy Eurösztéhusz műkénéi király bocsánatát elnyerje. A feladatok során, a rá nehezedő tehertől vá-

lik valódi hőssé Héraklész, aki nevében is hordozza „teremtőjét”. Izgalmas kalandokat él át Herkules: megnyúzza a nemei oroszlánt, elfogja a kerúneiai szarvast, megszelidíti Minosz vad bikáját, az alvilágból felhossa Kerberoszt, a három fejű kutyát. Munkái közül a hüdrával való harca tetszett legjobban a gyerekeknek. Héraklész fáradhatatlanul kaszabolja a hüdra fejét, csak hogy helyettük kettő is nő. Az eszes Iphiklésznek - Héraklész testvérének segítségével kell a sikeres próbatételhez, aki fáklyával égeti ki a hüdra levágott fejének helyét.

Fotó: Goldschmidt Éva

A könyvből színházi előadás is készült, melyet a Budapesti Bábszínház nagy sikerrel játszik. Erről színes, kedvcsináló összefoglaló videót láthattak a találkozón részt vevő gyerekek. Érdeklődésükből és kíváncsi kérdéseikből az derült ki, hogy a könyv képregényes illusztrációi, játékos, mai nyelve és a cselekményt átszövő humora közelebb hozta a tinikhez a görög mitológiát a Móricz Zsigmond Városi Könyvtárban.

Széljegyzetek egy tanulmány margójára

Nem teljesen véletlenül került a kezembe egy kiadvány. Kértem a kiadótól, hogy egyrészt érdekelne, másrészt szívesen írnék róla ismertetőt. Az egyik tanulmány olvasása kapcsán kezdett el motoszkálni a fejemben egy gondolat, mely végül is arra sarkalt, hogy tollat, azaz billentyűzetet ragadjak. A hivatkozott tanulmány egy, a Tata-bánya és a MÁK Rt. történetével foglalkozók számára is sok olyan plusz információt adhat, melyek nem oly közismertek, annak ellenére, hogy a „főszereplő” tatabányai, az a MÁK Rt-ben végzett munkájáról jó néhány könyv, tanulmány már megjelent. A kötetben olvasható írás szerzője Dunai Andrea, aki a kötet szerzőségi adatai szerint proveniencia-kutató Berlinben; tanulmányának címe pedig: *Zsidó filantróp, iparmágnás és műgyűjtő. Vida Jenő festményei-nek sorsa*.

Amíg gondolkodtam és törtem a fejem, közben teljesen váratlanul jött egy másik „történet”, amely végképp meggyőzött arról, hogy érdemes foglalkozni Vida Jenő kevésbé ismert tevékenységével is.

Kezdjük talán ez utóbbival. Dunai Andrea tanulmányában nagyon részletesen szól Vida Jenő budapesti, Bérc utcai villájáról és az ott összegyűjtött értékekről. Mint a szerző írja: „*A szobák falaira Munkácsy Mihály, Paál László, Benczúr Gyula, Szinnyei-Merse Pál, székely Bertalan és más magyar mesterek vásznai kerültek...*”

A hagyatékok sorsáról és egyéb hányattatásairól a tanulmány részletesen szól – sajnos eléggé elkeserítő módon. A fejezet címe sok mindent elárulhat: restitúció és államosítás. A gyűjtemény sorsa végül is a szétszórattatás lett.

De ami most végül is számunkra érdekes lehet – és az örökösöket nem nyugtatja meg teljesen – az az, hogy az esztergomi Laskai Osvát Antikvárium 2022. április 23-án sorra kerülő (vagy már éppen lezajlott) árverésén felbukkan/t egy „Munkácsy-kép”, amely szerepel a tanulmány illusztrációi között is. Ez pedig *A baba látogatói* című, 1897-ben készült kép. Azaz az árverési katalógus pontos leírása szerint *Látogatás a babánál* címmel egy aquarell – facsimile, melyet a Könyves Kálmán Magyar Műkiadó R. T. 1910 körül készített. A katalógus is megjegyzi, hogy

az eredeti kép a Magyar Nemzeti Galéria gyűjteményében látható. Minden esetre érdekes, ha egy helytörténettel foglalkozó szakember nyitott szemmel járja a világot és felfigyel ilyen érdekességekre és némi kapcsolatot vél felfedezni egy tanulmányban közölt illusztráció, valamint egy árverési katalógus értékes tétele között. Véletlen, szerencse? Talán mindkettő kellhet egy ilyen „felfedezéshez”, ami egy rövid írás létrejöttét is inspirálja.

A másik széljegyzetem témája Vida Jenő társadalmi szerepvállalásával kapcsolatos. Pontosabban csak még jobban szeretném felhívni a figyelmet arra, hogy a MÁK Rt. elnökgazgatója egy elég kényes időszakban miként vett részt a pesti izraelita hitközség életében. (Erről Dunai Andrea tanulmányának bevezető soraiban ugyan olvashatunk, de jómagam tovább gondolva és kutatva az egyik lábjegyzet alapján bővebben szólnék Vida Jenő ebbéli tevékenységéről.)

A pesti izraelita hitközség árvaháza 1929-ben ünnepelte alapításának 60. évfordulóját. A ünnepséggel kapcsolatban így írt a korabeli beszámoló: „*Hitközségünk virágzó intézményei között egyfelől fennállása időtartamát, másfelől szociális jelentőségét tekintve talán első helyen fiuárvaházunk áll. Az árvákról való gondoskodás, amely legősibb formája a gyermekvédelemnek a mózesi törvényekben gyökerezik és a zsidó szeretet legmélyebb forrásaiból fakad. De az elhagyott, veszendő szegény árvát megsegíteni ... elsőrendű társadalmi feladat is. A társadalom kötelessége támogatni és fenntartani minden olyan intézményt, amely az árvák megmentésével foglalkozik... A pesti izr. hitközség fiuárvaházát mégsem a magyar zsidóság kollektív akarata, hanem egyetlen férfinak nagyszerű elhatározása és áldozatkészsége teremtette meg. Fochs Antal, ugyanaz a nagy filantróp, aki siketnéma intézetünket is megalapította, 1869-ben a Holló utca 4. szám alatt levő ma is fennálló házat azzal a rendeltetéssel adta át a hitközségnek, hogy az örök időkön át zsidó árvák otthonául szolgáljon. De Fochs Antal az árvaház fenntartásáról is gondoskodni kívánt. Ezt a célt szolgálta második, százhatvanezer koronát kitevő hatalmas alapítványa, amelynek kamatai az árvaház akkori szükségleteit bőven fedezték.*”

Az intézményt 1869. november 28-n, a Chanuka előtti napon avatták fel. Fochs Antal nem csak alapítója, de első elnöke is volt az árvaháznak. 1874-ben bekövetkezett halála után Deutsch Jakab került az elnöki székbe, aki „*páratlan lelkesedést, rendkívüli agilitást és soha meg nem csökkenő munkakedvet vitt magával az elnöki székbe.*”

1880-ban felépült az árvaház új, modern, higiénikus épülete. Néhány év múlva azonban ez az új épület is szűkösnek bizonyult, ezért Deutsch Jakab megvásárolta a szomszédos Andrásy úti villát is. A külső fejlődéssel lépést tartott a belső fejlődés is. Nagy jelentőségű volt a „szünidei telep” létrehozása Tahi-Tófalun. A rohamos fejlődés újabb mérföldköve lett a fasori árvaház gyönyörű épülete, melyet 1900 decemberében avattak fel.

1907 szeptemberében meghalt Deutsch Jakab, „*az árvaház nagy építőmestere*”. Az elnöki székben dr. Basch Gyula követte, „*aki bölcs körültekintéssel és nagy szeretettel vitte az intézet ügyeit mind haláláig.*”

Dr. Basch Gyula 1914-ben bekövetkezett halála után fordult a hitközség előjáróságának bizalma Vida Jenő felé. Ekkor állította az árvaház élére a testület. Személyében új lendület, új szellem került az elnöki székbe. Működésének kezdete egybeesett a világháború kitörésével és a nyomába lépő forradalmak és gazdasági válság alapjaiban rendítette meg és létében fenyegette ezt a megszabású intézményt.

„*Tizenöt év óta áll Vida Jenő árvaházunk élén. Ez a tizenöt év zuditotta ránk a háboru katasztrófáját s nyomába a társadalmi és gazdasági válságok hosszú sorát. Ezer sebből vérzett a nemzet s vele vérzett a magyar zsidóság.*”

Mindezek a válságok természetesen kihatottak az árvaház működésére is. „*Pénzünk rohamos devalvációjával az intézet alapítványi vagyona is majdnem teljesen értéktelenedett, a zsidó társadalom megcsökkent áldozatkészsége nem tudta fedezni a felmerülő szükségleteket... Már-már az összeomlás veszedelme fenyegette árvaházunkat éppen akkor, amikor fennmaradására és áldásos működésére nagyobb szükség volt, mint valaha.*”

Vida Jenőnek elévülhetetlen érdemei vannak abban, hogy a súlyos válságból kivezette az intézetet és további fejlődé útját biztosította.

Ahogy az ünnepségről beszámoló írás is bizonygatta: „*Őt igazán az árvák örökké élő Gondviselése állította őrhelyére ... Egy hatalmas közgazdasági vállalat kormányrudjánál nevelő-*

dött munkaereje, energiája és széles horizontokat átfogó pillantása. Ehhez járult az ő egyéni életének adottsága, ... amely mély nyomott hagyott lelkén. ... És még egyet. Vida Jenő nem azok közé az emberek közé tartozik, akiknél a jótékonykodás felszínes uri passzio csupán, vagy a hiuság ugródeszkája. Ő egész szívét és egész lelkét adta oda az ügynek, amelynek szolgálatára vállalkozott. Az árvaháznak szüksége van őreára, ő pedig nem tud meglenni az árvaház nélkül, amely neki valóságos szívügye.”

Szó volt már róla, hogy az árvaház működése a háborút követő időszakban veszélybe került. Pénzügyi helyzete arra kényszerítette az intézet vezetését, hogy az árvák felvételét korlátozza. Vida Jenő ebben a helyzetben átmenetileg lemondott az árvaház extenzív fejlesztéséről. A meglévő anyagi és egyéb lehetőségeket inkább a belső munka intenzitására, a nevelés minden irányban való tökéletesebbre való fejlesztésére törekedett. Az árvaház kötelessége volt, hogy a gondjaira bízott árvagyerekekből becsületes, munkás polgárokat és jó zsidókat neveljen.

Lehetne még sorolni, hogy Vida Jenő vezetése alatt milyen munkák, fejlesztések valósultak meg a pesti árvaházban, de erről már valóban sokat írtak.

Az idézett írás így foglalja össze: „*Vida Jenő hitvallását így fogalmazhatjuk meg: az árvaház az árvákért van, az intézeti élet központjában az árvagyereknek kell állnia.*”

Vida Jenő megkövetelte, elvárta, hogy nap mint naplót vezessenek az intézet munkatársai, amiben a legapróbb mozzanatokat is le kellett jegyezni. Vida Jenő minden nap elolvasta a bejegyzéseket. „*Egyetlen szabad vasárnapját pedig kint tölti az intézetben, hogy saját szemével lásson és saját füleivel halljon mindent, hogy elbeszélgessen a gyermekekkel és hallgassa kívánságaikat. Ilyenkor arcának markáns vonásai a szeretet meleg mosolyában olvadtak fel.*

A hitközség előjárósága és az ország zsidósága megnyugvással és büszkeséggel látja árvaházunk vezetését Vida Jenő erős kezeiben.”

Ha Vida Jenőre, vagy róla emlékezünk meg, akkor ne csak mint a MÁK Rt. elnök-vezérigazgatójára emlékezzünk, hanem arról is, hogy milyen szerepet töltött be a hazai zsidóság életében, a pesti árvaház megmentésében és fejlesztésében, egyáltalán magában az izraelita hitközség életében.

A hivatkozott tanulmány:

Dunai Andrea: *Zsidó filantróp, iparmágnás és műgyűjtő*. Vida Jenő festményeinek sorsa. In.: *Hogyan tovább? Zsidó családok Magyarországon a háború után*. szerk. Lénárt András, Kovács Tamás. Bp. 2021. Holokauszt Dokumentációs Központ és Emlékgyűjtemény Közalapítvány. 56-67. p.

A pesti zsidó árvaházzal kapcsolatos cikk: Schmelcz Izsák: *A hatvanéves fiúárvaház*. In.: *Magyar Zsidó Szemle*, 1930. 47. évf. 1-2. sz. 15-18. p.

Laskai Osvát Antikvárium 40. árverése (Katalógus) Az árverés helyszíne és időpontja 2022. április 23. (szombat) 10 óra. Laskai Osvát Antikvárium Esztergom, IV. Béla király út 6. www.laskaiantikvarium.hu

Vida Jenőről lsd. még.

Ravasz Éva: *Vida Jenő, a MÁK Rt. elnök-vezérigazgatója*. In.: *Tatabánya a II. világháborúban*. Szerk. Ravasz Éva. Tatabánya, 2006. Tatabánya megyei Jogú Város Levéltára (Tatabányai levéltári füzetek 9.) 100-110. p.

Vida Jenő (1872-1945) emlékkötet. Vida Jenőnek, a MÁK Rt. vezérigazgatójának szerepe

Tatabánya fejlődésében és a magyar bányászat történetében. Szerk. Kiss Vendel. Tatabánya, 2017. Tatabányai Múzeum (Tudományos füzetek 11)

Simonik Péter: *A Magyar Általános Kőszénbánya Részvénytársulat jóléti politikája*. In.: *Vida Jenő (1872-1945) emlékkötet*. 19-37. p.

Simonik Péter: *Egy vállalatvezető a magyar politikai életben. Vida Jenő helye és szerepe az országos politikában*. In.: *Vida Jenő (1872-1945) emlékkötet*. 45-61. p.

Simonik Péter: *A vállalatfejlesztő. Vida Jenő, a MÁK Rt. alelnök-vezérigazgatója*. In.: Simonik Péter: *Számlálatlanul. Zsidó családtörténetek Tatabánya elődközségeiből (1896-1945)*. Tatabánya, 2020. Szenes Hanna Magyar-Izraeli Baráti Egyesület 37-53. p.

Simonik Péter: *A Népháztól a Gőzfürdőig. Munkásjóléti intézmények a Magyar Általános Kőszénbánya Rt. tatabányai bányatelepén (1896-1945)*. Tatabánya, 2013. Tatabánya Megyei Jogú Város levéltára (Tatabányai levéltári Kiadványok 14.)

Ferédy Gergely: *Vida Jenő és a gellérthegyi villa*. Bp. 2014. Külügyi és Külgazdasági Intézet

Tatabánya, 2022. április
ifj. Gyüsi László
könyvtáros-helytörténész

Lábnymok a sárban – Könyvbemutatóval egybekötött író-olvasó találkozó a József Attila Megyei és Városi Könyvtárban

MÁRKU MÓNIKA

2022. május 10-én, egy szép tavaszi délután Pfeiffer Gábor volt a vendégem, aki *Lábnymok a sárban* című könyvét mutatta be az érdeklődő olvasóknak. Gábor tősgyökeres csolnoki sváb őssökkel. Első kötete (*Lábnymok a sárban*) is sváb származásáról, a helyi népszokásokról és hagyományokról, családtagjainak történetéről szól a sváb kitelepítések időszakában. Könyvét mintegy 3 és fél évig írta. Számos kutatómunka áll mögötte. Élő rokonait szóban kérdezte meg, a korszakról sok információt és történelmi tény derített ki, valamint egyes történetei képzelőerejének szülöttei természetesen a történelmi hűség megtartásával. Kötetének cselekménye három szalon fut. A történet egyik szereplője apai napjának öccse, Georg. A ő életéről szól a családregény első fele csolnoki születésétől, SS katonaként való fogságba esésén át, ukrainai gyári munkásként való tengődéséig. Georg életét végig meghatározta egy hátrahagyott plátói szerelem,

Teréz, aki megismerkedésükkor is már férjezett sváb asszony volt szülőfalujában.

A cselekmény másik szereplője anyai nagyanyjának húga, Róza, aki egy gazdag fővárosi zsidó családnál dolgozik szolgálóként, majd fér-

jét megismerve Budakeszire költözik. Innen telepítik ki őket minden vagyonukat elkobozva három gyermekükkel, s így kerülnek Németország nyugati felébe. Ezt a traumát átélve Rózának még számos sorscsapással kell szembenéznie, melyek közül talán a legnagyobb, hogy száműzetésüket követően két hétre meghal a férje, s egyedül marad három gyermekével az idegen országban. Georg és Róza története után a szerző szüleit Maria-t és Josef-et ismerhetjük meg.

Gábor ezzel a könyvével hiánypótló helytörténeti és kortörténeti munkát alkotott. Ennek bizonyítékai, hogy kiadványát a Csolnoki Önkormányzat és a helyi Német Nemzetiségi Önkormányzat is támogatta 100-100 ezer forinttal; kötetét, már elkészülte előtt megvásárolta a szombathelyi Szülőföld Kiadó; valamint meghívták Pécsre is, ahol az egyetem egyik ilyen témát kutató oktatója is méltatta munkáját. Szintén a családregegy sikerességét mutatja, hogy 2021-ben a Tényirodalom, életrajz kategóriában megnyerte a Dugonics András Irodalmi Díjat.

A kötet érdekessége az is, hogy Gábor saját maga készítette el hangoskönyv változatát fejezetenként felolvasva tartalmát.

Természetesen megkérdeztem Gábortól, hogy tervezi-e családregegye folytatását, melyben újabb családtagok életével ismerkedhetünk meg. Mind az én, mind a hallgatóság örömeire igenlő

választ kaptunk, sőt megtudtuk azt is, hogy cselekménye az 1956-os forradalom és szabadságharc idején fog játszódni.

Lábnymok a sárban című könyvén kívül beszélgettünk még zene iránti szeretetéről, mely életének szerves részét képezi. Olyannyira, hogy már fiatalkorában is számos dalszöveget írt novellái mellett. Az irodalom és a zene mindig is jelen volt az életében kisebb-nagyobb kényszerű kihagyásokkal (sorkatonaság, osztrák vendégmunka). Zenei stílusa igen korán kialakult, melyben meghatározó szerepet játszott Földes László (Hobó). Jelenleg a Sonia és a Blues and Roll nevű blues-rock zenekarban gitározik kisebbik fiával. Legújabb könyvében, az Emigráns blues-ban is több mint 40 Hobó idézet és dalszöveg kapott helyet. Második kötete teljesen más témájú. Annak a hat évnek az érzelm- és gondolatvilágát hivatott bemutatni/átadni, míg a szerző Ausztriában dolgozott, távol a családjától.

Beszélgetésünk végén Hódossy Ildikó felolvasott egy fejezetet a bemutatott kötetből, majd Gábor dedikálta a közönségnek (és természetesen a könyvtárnak) a könyv példányait.

Nagyon jó hangulatú délután volt. Gáborban egy nagyon nyitott, kreatív, barátságos, sokrétű ismeretekkel rendelkező író, zenészt ismertem meg, akinek nagyon sokat jelent a családja, a származása, a szülőfaluja és a természetesen a ZENE szeretete!

Pfeiffer Gábor

KÖNYVTÁRI SAJTÓFIGYELÉS

2022. ÁPRILIS

1. 500 millió az óvodára, költözhet a könyvtár. - In: Kisalföld : a család napilapja : komáromi kiadás. - 77. évf. 081. sz. (2022. április 7.), p. 8.
–Képviselő-testületi ülés Tatán többek között óvodafelújításról és a városi könyvtár új épületbe költözéséről.
2. "A folyóiratot lapozgatva" - 50 éves a Honismeret folyóirat 1972-2022 / Márku Mónika. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 12. évf. 4. sz. (2022. április), p. 11. - ill.
–2022. március 21-én a Honismereti Szövetség tartott rendezvényt a megyei könyvtárban a Hoismeret című folyóirat megjelenésének 50. évfordulója alkalmából.
3. A Lélekdoki nálunk gyógyított / Goldschmidt Éva. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 12. évf. 4. sz. (2022. április), p. 14. - ill.
–Pacskovszky Zsoltot, a Lélekdoki című sorozat szerzőjét látta vendégül a Móricz Zsigmond Városi Könyvtár Gyermekkönyvtára 2022. március 30-án.
4. A Világlátogatástól a hajléktalan szállóig : Képzelt fotók az Új Forrás Nyitott Rezervátum márciusi találkozásáról / Nász János. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 12. évf. 4. sz. (2022. április), p. 8. - ill.
–Az Új Forrás márciusi számának bemutatóját tartották a József Attila Megyei és Városi Könyvtárban.
5. Autizmusról tanácskoztak / Sugár Gabi. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 082. sz. (2022. április 8.), p. 1., 3. - ill.
Tartalom: Tabutémákról is szó volt a világnapon
–A tatabányai Léleksegítő Alapítvány Kék Madár Szülői Klubja szemléletformáló találkozót szervezett a JAMVK-ban az autizmus témájában.
6. Az ötvenéves Honismeret folyóiratot ünnepelték : a megyei múltidézők, emlékőrzők és hagyományápolók találkozója / Sugár Gabi. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 080. sz. (2022. április 6.), p. 5. - ill.
–Szakmai fórum a JAMVK-ban a Honismeret c. folyóirat fennállásának 50. évfordulója tiszteletére. a Honismereti Szövetség és a Péczeli József KEM-i Egyesület rendezésében.
7. Bemutatkozik az új komáromi könyvtárigazgató / Dudás Judit. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 12. évf. 4. sz. (2022. április), p. 3. - ill.
–Bemutatkozik a komáromi Jókai Mór Városi Könyvtár új igazgatója, Dudás Judit.
8. Cyberbullying előadás-sorozat a József Attila Megyei és Városi Könyvtárban / Brunner Bernadett. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 12. évf. 4. sz. (2022. április), p. 14-15. - ill.
–A Majki Népfőiskolai Társaság és a KEM-i Család, Esélyteremtési és Önkéntes Ház előadássorozatot és programokat tartott általános és középiskolás gyerekeknek a verbális erőszak és a cyberbullying veszélyeiről.
9. Egnapnyi szórakozás : mozgalmas áprilisi hétvége a WAMK-ban / R. V. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 089. sz. (2022. április 19.), p. 4. - ill.
–Húsvéti foglalkozáson vehettek részt az érdeklődők április második hétvégéjén a kisbéri Wass Albert Művelődési Központban.
10. Elekné Pócs Edit pasztellkiállítása a JAMK Népház Úti Fiókkönyvtárban / Nagy Edit. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 12. évf. 4. sz. (2022. április), p. 9. - ill.
–Március 10-én Elekné Pócs Edit képzőművész pasztell képeiből nyílt kiállítás a József Attila Megyei és Városi Könyvtár Népház úti Fiókkönyvtárban.
11. Felújítás miatt zárva tartanak : [hír]. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 077. sz. (2022. április 2.), p. 4.
–Felújítás a JAMVK Kertvárosi Fiókkönyvtárban.
12. Felújítják a könyvtárat : [hír]. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 093. sz. (2022. április 23.), p. 2. - ill.
–Felújítás miatt 2022. április 26-tól május 2-ig zárva tart a Jókai Mór Városi Könyvtár, Tancsics Mihály utcai épület felnőtt részlege.
13. Gyermely monográfia / Horváth Géza. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 12. évf. 4. sz. (2022. április), p. 17-18.
–A Gyermely szép hely című helytörténeti monográfia ismertetése.
14. Hamvas alkotásai kerültek központba / W. Zs. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 096. sz. (2022. április 27.), p. 4.
–"Így írnak Ők..." című rendezvényen Nyitrai Tamás Hamvas Béla életmű-kutató tartott előadást az orosz-lányi művelődési központban.
15. Háyland a könyvtárban / Dományi Zsuzsanna. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 12. évf. 4. sz. (2022. április), p. 6. - ill.
–Március 24-én Háyl János volt a tatai Móricz Zsigmond Városi Könyvtár vendége.

16.
Húsvéti készülődés Tarjánban / Bula Imréné. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 12. évf. 4. sz. (2022. április), p. 10. - ill.
–2022. április 2-án 9.00-12.00 között húsvéti kézműves foglalkozást rendezett a tarjáni Községi Könyvtár a helyi közösségi házban.
17.
Irodalmi birodalom a Népház úti fiókkönyvtárban / Sugár Gabi. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 099. sz. (2022. április 30.), p. 4. - ill.
–Ismerető a Népház úti Fiókkönyvtárról.
18.
Írópalánták és igaz sztorik / Goldschmidt Éva. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 12. évf. 4. sz. (2022. április), p. 16. - ill.
–Fiala Borcsa, ifjúsági kalandos gyermekönyv-szerző volt a Móricz Zsigmond Városi Könyvtár Gyermekkönyvtárának vendége 2022.március 9-én.
19.
Jövőre költözhet a Móricz Zsigmond Könyvtár : ötszázmillió támogatást nyert a város önkormányzata új óvoda építésére Kertvárosban / Petrik. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 076. sz. (2022. április 1.), p. 2. - ill.
–Képviselő-testületi ülés Tatán 15 napirendi ponttal: helyi fejlesztések, elindult a volt tiszti klub átépítése könyvtár céljára.
20.
Justice for Hungary - Endresz György az első magyar óceánrepülő élete / Márku Mónika. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 12. évf. 4. sz. (2022. április), p. 6-7. - ill.
–2022. március 22-én Arlett Tamás, a komáromi ENDRESZ Csoport Egyesület elnöke tartott vetített képes előadást Endresz György első magyar óceánrepülő életéről, melyhez egy vándorkiállítás is tartozott a József Attila Megyei és Városi Könyvtárban.
21.
Költészet napi versíró pályázat : [hír]. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 082. sz. (2022. április 8.), p. 4.
–A kocsi községi könyvtár amatőr versírói pályázatot hirdetett a Költészet Napja alkalmából.
22.
Közel került a hallgatókhoz / Sugár Gabi. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 086. sz. (2022. április 13.), p. 1., 6. - ill.
Tartalom: Közel került a hallgatókhoz A Távolodásban című kötet : Györffy Ákos volt az UFO - Nyitott rezervátum vendége a megyei könyvtárban
–Az Új Forrás szerkesztőségi estje a JAMVK-ban.
23.
Miért éppen Costa Rica, miért ne? : Dr. Hajdu Zsanett: Costa Rica, ahol az állatok nem félnek az embertől c. előadásáról / Nász János. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 12. évf. 4. sz. (2022. április), p. 8-9. - ill.
- Március 17-én dr. Hajdu Zsanett tartott ismeretterjesztő előadást Costa Ricáról a megyei könyvtár 99. öko-esték rendezvénysorozatának keretében.
24.
Mimó és Csipek voltak könyvtárunk különleges vendégei / Kun-Kovács Erika ; Dollmayer Bea. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 12. évf. 4. sz. (2022. április), p. 15. - ill.
–Öko-mesekuckó foglalkozás és interaktív játék a tatabányai Móricz Zsigmond Városi Könyvtárban az újrahasznosítás jegyében általános iskolásoknak március 23-án.
25.
"Mindannyian kicsit autisták vagyunk" / Nász János. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 12. évf. 4. sz. (2022. április), p. 5. - ill.
–Sajtótájékoztatót tartott a Kék Madár Szülőklub az Autizmus Világnapja alkalmából megrendezésre kerülő programokról a tatabányai József Attila Megyei és Városi Könyvtárban.
26.
Öröknýrban. Rendhagyó találkozás Nagy Gáspár örökségével / Nász János. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 12. évf. 4. sz. (2022. április), p. 4. - ill.
–Versszínházi műsor a 30 éve Szabadon Emlékbizottság szervezésében a tatabányai József Attila Megyei és Városi Könyvtárban Nagy Gáspár Kossuth-díjas költő emlékére. 2022. március 18.
27.
Pár napra ismét bezár a Jókai Mór Könyvtár : [hír]. - In: Kisalföld : a család napilapja : komáromi kiadás. - 77. évf. 091. sz. (2022. április 21.), p. 8.
–Nyílászáró-csere miatt ismét zárva tart a komáromi városi könyvtár április 26. és május 2. között.
28.
Programok. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 079. sz. (2022. április 5.), p. 5.
–Társasjátéknapok a tatabányai Móricz Zsigmond Városi Könyvtárban.
29.
Programok. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 079. sz. (2022. április 5.), p. 5.
–Bánrévi Valéria előadássorozata a lábatlani városi könyvtárban.
30.
Programok. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 080. sz. (2022. április 6.), p. 5.
–Kézimunka klub a tatabányai Móricz Zsigmond Városi Könyvtárban.
31.
Programok. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 081. sz. (2022. április 7.), p. 6.
–Vadadi Adrienn gyermekkönyv-író lesz a tatabányai Móricz Zsigmond Városi Könyvtár vendége.

32.
Programok. – In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. – 33. évf. 081. sz. (2022. április 7.), p. 6.
–Az olasz filmhetek következő programja a József Attila Megyei és Városi Könyvtárban.
33.
Programok. – In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. – 33. évf. 085. sz. (2022. április 12.), p. 5.
–Tojásfestés a bajnai Községi Könyvtárban.
34.
Programok. – In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. – 33. évf. 092. sz. (2022. április 22.), p. 5.
–Olasz filmhetek a József Attila Megyei és Városi Könyvtárban.
35.
Prózákat és verseket díjaztak : Gubík Ágnes és Nagy Péter lépett fel a dorogi könyvtárban / W. P. – In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. – 33. évf. 091. sz. (2022. április 21.), p. 12. – ill.
–A dorogi Gáthy Zoltán Városi Könyvtár vers- és prózaíró versenyt rendezett, ahol Gubík Ágnes színművésznő és Nagy Péter zenész is közreműködött.
36.
Ráhangolódtak a húsvétra : nagy sikerű Nyuszibulit szervezett a Kölcsey-központ / W. Zs. – In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. – 33. évf. 088. sz. (2022. április 16.), p. 1., 2. – ill.
Tartalom: Nyuszik jöttek és mentek a bulin
–Az oroszlanói Kölcsey Ferenc Művelődési Központ és Könyvtár húsvéti gyermekfoglalkozása.
37.
Robotika könyvtárosoknak / Fábíán Ildikó. – In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. – 12. évf. 4. sz. (2022. április), p. 10. – ill.
–Az Internet Fiesta keretében került megrendezésre 2022. március 21-én a JAMK-ban Török Csaba robotika előadása a megye kistérségi könyvtárosai számára.
38.
Szakkönyvtári seregszemle 2022 - beszámoló a videokonferenciáról / Márku Mónika. – In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. – 12. évf. 4. sz. (2022. április), p. 12-13.
–2022. március 29-én a Központi Statisztikai Hivatal Könyvtára, a Magyar Könyvtárosok Egyesülete Társadalomtudományi Szekciója és az Országos Széchényi Könyvtár közös szervezésében került megrendezésre a Szakkönyvtári seregszemle 2022 című videokonferencia. A szakmai rendezvény célja a szakkönyvtárügy aktuális kérdéseinek megvitatása és az egyes szakkönyvtárak, - típusok helyzetének, eredményeinek bemutatása volt.
39.
Tatavölgyi alkotóművészek kiállítása / Tari-Székely Karola. – In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. – 12. évf. 4. sz. (2022. április), p. 4. – ill.
–2022. március 30-án a Tatavölgyi Alkotóművészek alkotásaiból nyílt kiállítás a József Attila Megyei és Városi Könyvtár galériáján.
40.
Tatavölgyi találkozások : kétéves szünet után bemutatják alkotásaikat a közönségnek / Kiss T. József. – In: Kisalföld : a család napilapja : komáromi kiadás. – 77. évf. 078. sz. (2022. április 4.), p. 9. – ill.
–A Tatavölgyi Alkotók munkáiból nyílt kiállítás a József Attila Megyei és Városi Könyvtárban.
41.
Változatos világ a képeken : kiállítást nyitottak az autizmus világnapja alkalmából. – In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. – 33. évf. 077. sz. (2022. április 2.), p. 2. – ill.
–Az autizmussal élő fiatalok rajzaiból nyílt kiállítás a JAMK-ban.